ГАЗЕТА „ЮЛДУЗЪ"
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ" № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ".
Russie, Kazan, redaction „Julduz".
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

یولدوز

«یولدوز»
یکشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچون ایکی صوم، اوچ آی اوچون ١ صوم ٢٠ تیندر.
آدریس آلماشدرو ٢٨ تین.
اداره‌سی پچن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ١٩ نچی نومرده‌در.

بوخغالتیریه بلوی تله‌وچیلرگه زور بایلق

بوخغالتیریه

بو کتابده کانتورسکی کنه‌گه‌لرنك فورماسی کورگازلوب بوخغالتیریه علمنی آچق تاتار تلنده هربر یازو طانوغان کشی آکغارلق ایتوب اوگره‌تلگان. شونلقدین هر سوداگرهر کیبتچی بر نسخه‌سنی قولنده بولنورغه تیوشلی. زور قولده ٤٣٢ بیتلی. بهاسی ١ صوم ٧٥ تین پوچته ایله ٢ صوم
آدرس: Казань „Маарифъ"

کریموف، حسنوف وشرکاسی‌نك اورنبوغده‌غی

کتاب مغازینی

زاکازلرنی بیك دقت ایله حاضرلب کونی ایله ییبه‌ره. عربچه ترکچه تورلی فنلردن مکتب ودرس کتابلری، مطالعه اوچون ادبی فنی رساله‌لر، روسچه تورلی حکومت مکتبلری اوچون درس کتابلری وپراغراملر. مطالعه کتابلری، مشهور روس محررلرینك بتون اثرلری هم رسملری کلینله موجوددر. روسچه اسامی الکتب تیزدن باصلوب چقاچق. زاداتکه‌سز نالوژ ییبه‌رلمی.
آدرس: Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К о.

باصلوب چقدی عبدالله افندی توقایف‌نك

کوکل جیمشلری

معارف ایله

نام شعر مجموعه‌سی. بو مجموعه‌نك عبدالله افندی طرفندن ترتیب ایتلگان بولووی آنك مقتلسوز سویله‌رگه یول قالدرمی. شولای بولسه بز، اوقوچیلرنك بو مجموعه‌ده شاعر افندینك اوّلگی مجموعه‌لرنده بولماغان نچکه حسیاتلرغه وغایت تیره‌ن معنی‌لرغه اوچرایه‌چقلرینی ئه‌یتوب کیتونی آرتق دیوب بلمیبز. بهاسی بره‌مله‌ب ١٥ تین.
کوبله‌ب آلدروچیلرغه یوك تنزیل! — Казань „Сабахъ"

ایلیکترو تیاتر
«سۆیت»
مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده
سانس هر کون کوندز ٢ ساعتده باشلانا.

آپریل ١١ ندن ١٤ ینه قدر دوشنبه، سه‌شنبه و چهارشنبه کونلرده کورسه‌تله‌چك رسملر:
١) فرانچیسکه‌دی-ریمینی (دراما) ٢) جیز باشلی یلان هم یابالاق (طبیعت‌دن کورنش) ٣) ایکی پالتا (طوقتاوسز کولکی) ٤) دیگگز رازبوینیکلری (قوّتلی دراما) ٥) اوچا طورغان اتلرنی آولاو (طبیعت‌دن کورنش) ٦) ماکس‌لینده‌رگه اویله‌نو نصیب بولمی.

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.
آنتراکت وقتلرنده هم سانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکستر هر تورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

بو یللی امتحان وقتنه ابك صوكغی مودادا بیك نفیس وگوزه‌ل ایتوب مدرسه‌ومکتبلر اوچون شهادت نامه‌لر حاضرلندی. بو کونگه چاقلی موندی نفیس شهادت نامه‌لر بر کتبخانه‌ده‌ده بولغانی یوق ایدی.
شهادت‌نامه پوطاللی یوزی قالون کاغذ پوچطه ایله ٢ صوم ٥٠ تین.
شهادت‌نامه پوطالسز « « « « ٢ «
امتیاز پوطالسز « « « ٦٠ «
تحسین کتابت اوچون « « « ٦٠ «
آفرین مقبـــول « « « ٦٠ «
پوطاللی‌لری آفرین، تحسین، امتیاز، مقبول کتابت اوچون هرقایولاری یوزی ١ صوم
Казань, Оренбургъ, Уфа. { Бр. Каримовмыъ.

روسچه بلورگه تله‌وچیلرگه زور سویونچ!

یا گاهنه باصلوب چقدی: بو کونگه قدر تاتار مطبوعاتنده هیچ مثلی کورلمه‌گان، هرکم اوچون بر نسخه‌سی ایك کیره‌کلی وایك فائده‌لی کتاب:

روسچه - تاتارچه مُکمّل لغت

مرتبلری: س. رحمنقلی وع. کرم. ناشرلری: احمد گرای حسنی وشرکاسی.

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی روس تلنده‌گی نهایتسز کلمه‌لرنی مندرج اولودن ماعدا، روسچه‌ده مستعمل کوب اجنبی کلمه‌لرنی شامل اولوب، هر بر سوزنك معنای لغویلرندن باشقه برده معنای ادبیلرینی محتویدر. اثرده هر بر کلمه‌نك اقسام کلماتدن قایسی قسمگه منسوب اولدغینی کورسه‌تلوب، بوندن ماعدا هر بر سوزنك اوستینه (مد = ударенie) قویلوب کلمه‌لرنك یالغش اوقلووینه وخطا حفظ قیلنووینه یول قالدرلمادی. کوب سوزلوگه تاتارچه، ترکچه، عربچه وفارسیچه تللرده معنی‌لر بیرلدی.

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی وطنداشلرمز روسلر ایله معامله‌ده بولغان ذوات اوچون - روس تلینك آچقچی حکمنده بولغانغه - ایك کیره‌کلی، خصوصا: معلم ومعلمه‌لر، روسچه اوقوچی افندیلر وخانملر، امامل‌ر، روس تلندن ترجمه ایتوچیلر، نهایت سودا اهللری اوچون ایك برنچی یاردم وهر وقت یانده بولنورغه لازم براثردر.

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی اعلا کاغدده، اورطاچه زورلقده باصلمش تخمینا 640 صحیفه‌لك نادر بر اثر اولوب حقی 1 صوم 70 تین، پوچته ایله کوندرورگه 2 صوم ▣ یاخشی کالینکور طشده 2 صوم، پوچته ایله کوندرورگه 2 صوم 35 تین ▣ اعلا شیگرین طشده 2 صوم 70 تین، پوچته ایله کوندرورگه 3 صوم 10 تین ▣ کتابنك پوچته مصارفی هم تییشلی حقینی تماما یاخود یارمنی مقدمدن کوندرو لازم ▣ صاتار اوچون آلوچیلرغه وکتابچیلرغه (١٠ نسخه‌دنده کیم آلدرماو یاکه اشترا ایتمه‌و شرطیله) لازم مقدارده تنزیل = اسکیدکه.

کوبله‌ب وبره‌مله‌ب قزانده فقط «عصر کتبخانه‌سی» ده صاتولا.
باشقه شهرلرده مشهورره‌ك کتابچیلرده دانه‌لب صاتلور!
مراجعت اوچون آدریس: Казань, Книгоиздательству „ГАСРЪ", № 2

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» بولغان مقامده نشر ایتلگان باشقه لغت کتابلری ایله صاتاشدرلماسون!

تش طبیبی Ал. М. Бурляндъ
آلیکساندر مارکوۋیچ بورله‌نده
آوروولرنی هر کون ٩ دن ٤ که قدر قبول ایته. نیخوینسکی هم پچه‌ن بازاری اورامنری چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

فرا کسیه احوالندن.

یال ایتو کونی.

بو صوگغی وقتلرده دوماده ودومانك کامیسیه‌لرنده مسلمانلرغه عائد اشلر حقنده مسلمان اوقوچیلرغه بر آز معلومات بیرو نیتی ایله ایك اوّل هرکمگه معلوم بولغان یال ایتو مسئله‌سی‌نی حالده ایکانونی سویلیك.

یال ایتو زاکونی اینده‌ی تمام دوماده قارالوب بتوب تحریر کامیسیه‌سی یابلوب بتوب ٢٠ مارتده گاسودارستۆیننی صاۋیتکه طابشرلدی. گاسودارستۆیننی صاۋیت بو یلئوق قاراب اولگرورمی، بیك معلوم توگل. نیچوك بولسه‌ده پاسخادن اوّل قاراب اولگرمه‌س دیب اویلانا. هم سویله‌نه. گازیته‌لرده صاۋیتده بو زاکون قارالغانده خلقمزغه ان شاءالله معلوم بولور. هر کمگه معلوم، دوماده بوزاکون بز مسلمانلر تله‌گان روشده قبول ایتلمه‌دی. بزگه دوما جمعه کون یال ایتوب یکشنبه کون صاتو ایتو پراۋا-سنی بیرمه‌دی. وقتنده گازیته‌لرده‌ده تللر-ده‌ده مسلمانلر اوچون جمعه کون بایرام ایتونی قدر مهم لازم ایکانی سویله‌ندی، آڭلا-ندی. مبارك جمعه‌مزنك اهمیتنی اینده‌ی سویله‌ب طوررغه حاجت یوق. اوتکان یاز بتون روسیه مسلمانلرینی شاولاتقان «جمعه کون بایرام ایتو مسئله‌سی» ئه‌لی همان بز ئه‌یتکانچه یاصالغانی یوق. دوما اینده‌ی بز ئه‌یتکانگه قولاق صالابله‌دی. اینده‌ی امید مز بو حقده گاسودارستۆیننی صاۋیتده. بلکه گاسودارستۆیننی صاۋیت اعضالری سیاست بابنده تجربه‌لیره‌ك کشیلر بولغانغه مسلمانلرغه جمعه بایرام ایته‌رگه بیرمه‌ونی قدر اوکغایسز سیاستسز براش ایکانونی آڭلارلر، فائده‌سزغه میلیون، میلیون مسلمانلرنی ره‌نجتمه‌سلر دیب اویلارغه ممکن.

اگرده صاۋت بزتلاگاننی بیرورگه اویلاسه، دومابوگا قارشی طورغان بولسه‌ده بزتله‌گاننی بیرو ممکن. آنك طریقی شول: اگر برزا کوننك جزئی مسئله‌سنده دوما بلان صاۋت برسوزگه کیلمه‌سه‌لر اولوقتده آلار ایکیسندن برنیچه کشی صایلاب بر «کیلشو کامیسیه‌سی» صایلیلر. شول کامیسیه نیندای قرارغه کیلسه شول قرارنی هم دوما هم صاۋت قبول ایته‌در.

شولای ایتوب اگر صاۋت بزگه جمعه‌نی بیرورگه تلاسه، بوجقده هم بر کامیسیه بولور.

لکن بزنك جمعه تلاگانمزنی صاۋتده کم سویله‌ر؟ کم بومسئله‌نی میدانغه چیقارور؟ بزنك آنده مسلمان وکیلمز یوق.

بونك جوابی شول: گرچه مسلمان وکیلمز بولماسه‌ده صاۋتده اگر آڭلاتوچی، وقتنده ایسکه توشروچی بولسه بزنك منفعتکه سویله‌رده‌ی کشیلر کوب. ایك اوّل هربر مسلمان بولغان گوبیرنالردن زیمستوالردن صایلانوب کیتکان صاۋت اعضالری. بولارنی صایلاغان گوبیرنالرده مسلمانلرده بولغاچ بولار مطلق مسلمانلر فکرینی میدانغه صالورغه بورچلیدر. شونك اوچون بومسئله‌نی میدانغه چیقارونی مسلمان بولغان گوبیرنا زیمستوالرندن صایلانغان کشیلردن اوتنورگه لازم. بزنك قزاندن زیمستوادن صایلانغان یوری ۋلادیمیروۋیچ تروبنیکوف

Юрій Владимировичъ Трубниковъ.

شونك شیکللی باشقه مسلمان بولغان ولایتلردن هم کشیلر بار. بو کشیلر کم ایکانونی بلشو صوراشو وقتنده آلارغه اوتنوب یازو ایسلرینه توشرو هر طرفده اول طرف مسلمانلرینك اشیدر. اگر اول زیمستوادن صایلانغان کشیلر اوك فکرلری کشیلر بولسه‌لرده آلار اوزلرینك صایلاوچیلرنك اوتنچ‌لرینی ایشتدرورگه بورچلیلر. اگر صایلاوچیلرنك فکرینی موافق کورمه‌سه کیریگه طاوش بیرسه‌لرده، بیرسونلر. لکن تریبوناغه چیقوب فلان طرف مسلمانلری جمعه یال ایتوب یکشنبه بیرام ایتمه‌ونی اوتنه‌لر دیب ئه‌یتسونلر. بوحقده صاۋت اعضالرینه اوتنوب یازغانده هم شول روشده اوتنرگه کیراك. اوزگزنك شخصی (لیچنی) فکرگزنه بولسه بولسون، زنهار صاۋتقه بزنك مطلب حقنده برنیچه سوز سویلی کورگز دیه‌رگه کیراك.

مونه صاۋیتده یال ایتو مسئله‌سی قارالغانده جمعه مسئله‌سینی قوزغاتاچق کشیلر بولار. بوندن قالا صاۋیتده بایطاق قنه ترقیپرور عدالتپرور کشیلر یوق توگل. آلار گرچه اوزلری مسلمان طرفلردن صایلانغان بولماسه‌لرده هر وقت عدالت اشینی یاقلارغه حاضر طورالر. مثلا مشهور میخایل

Михаилъ Александровичъ Стаховичъ

آلیکساندروۋیچ استاخوۋیچ هم ماکسیم

Максимъ Максимовичъ Ковалевскій

ماکسیموۋیچ کاۋالیفسکی کبی آدملر هر وقتده مسلمانلر تله‌گان اشلرینی ایسلرینه توشرسه‌لر یاردم ایته‌رگه حاضر طورالر. آندن بوحقده ایسکیده مینیستر بولوب طورغان مسلمانلرنك حالینه واقف کشیلرده اگر آڭلاتلسه یاردم ایته‌رلر دیب اویلیم. مثلا گراف ۋیتته هم یرمولف شیکللی کشیلر. اگر بر یردن مسلمانلر گراف ۋیتته‌دن اوتنسه‌لر، گراف ۋیتته شول اوتنچنی صاۋیتقه ئه‌یتمی قالور دیب اویلامیم. خلاصه صاۋیتده جمعه مسئله‌سینی قوزغالتورغه کشی طابلور. باری تیك مسلمانلر اوزمزگنه وقتنده صاۋیت اعضالرینك ایسلرینه توشرورگه اونتمیق.

صدرالدین مقصودی.

مفتی طویی.

مفتی طویینك ٢٠ نچی مایده بولاچغی یازلمش ایدی. ایمدی بوگارسمی صورتده رخصت ایدلمش. اوفادن کیلگان خطلرغه قاراغانده بوطوی سلطنت روشده اجرا قیلنورغه اوخشی. بومناسبت ایله هر طرفدن اوفاغه بیك کوب معتبران جییلسه کیره‌ك.

اوفاده یوبیلی کامیتیتی‌نك قرارینه بناءً مفتی حضرت نامینه بوتون روسیه اوچون قیلناچق مؤسسه حقنده یوبیلی مجلسنده مذاکره قیلناچقدر. بومؤسسه البته اوفانك اوزنده قیلنور. لکن هرطرف خلقی مفتی حرمتینه شول طرفنك اوزنده بردارالخیر تأسیس قیلورغه اختیارلیدر. روسیه‌ده بلاد اسلامنك ایك ایسکیسی وهرجهتدن برنچیسی اولان قزانده قزاننك اوزینه مخصوص براش قیلو تییشلیدر. باشقه شهرلر قیلاچق براشکه چیتدن اشتراك ایتوقزان اوچون زور ناموس بولور. برسی کونگه بولاچق مجلسده بوخصوصنی ملاحظه‌گه آلورغه کیره‌ك.

حاضرده شهرمز کوب خصوصده کوب شهرلردن آرتقه قالدی. زماننك ونظاملرنك قسنقیلغی ایله بوحال بر آز توجیه‌ده قیلنا ایدی. ایمدی رسمی وعرفی براشده‌ده قزانمز کیمچیلك قیلسه، توجیه هیچ ممکن بولماس. نظام وسیاستدن خبرسز کشیلر بویوبیلیگه قاتشودن قورققان کبی کورنه‌لر. خلاف نظام اشدن احتیاط هرنه‌قدر مقبول ومطلوب ایسه‌ده، نظامی اشدن قورقونی صلتاو ایتو اصلا مقبول توگلدر.

درست، بارچه مسلماننك مطلوبی مفتی بولغان کشینك اوزلری طرفندن صایلانغان برعالم بولوویدر. بوبیك حقلی برطلبدر. لکن بوطلب عمومینی یگرمی بیش سنه مقدم بولوب کیچکان براشکه اعتراض قیلو ایله آڭلاتو ممکن توگلدر. یگرمی بیش توگل، بیش اون سنه مقدم مملکتمزده نیلر اولوب کیچمه‌دی. آندن صوك دخی نینده‌ی اوزگه‌رشلر وآندن صوك ینه اوزگه‌رشلر بولدی. الماضی لایذکر قاعده‌سنچه ماضیغه اعتراض قیلمیچه حال واستقبالمز اوچون قایغرورغه کیره‌ك.

یگرمی بیش یل مقدم مفتی حضرتنی ارباب حکومتکه مفتیلککه عرض وتقدیم قیلوچیلرده تله‌سه نینده‌ی امیدلر بولغان

بولسون. شول امیدلرنڭ اوزلرینه قارارغه کیره‌ك. بولدیمی شول امیدلر؟ عمومی گمانچه مفتی حضرت اهل اسلامغه ضررلی هیچ براشکه سبب بولمادی. بالعکس اول اهل اسلام فائده‌سینه اولدقچه وممکن قدرنچه طرشدی. ایشته بوحال مسلمانلر طرفندن عمومی تشکر وتبریك اوچون اوزی کافیدر.

اوزغان یکرمی بیش یل اچنده مفتی حضرت اورننده قزو قانلی تدبیرسز بر کشی بولغان بولسه ایدی، دوخاونوی صابرانیه ضررینه قرق تورلی صلتاو بیرگان بولور ایدی. هم اول زمانده شماغنه ضرلانوب‌ده قویغان بولور ایدی. ایمدی حاضر ایسه، خلق‌ده سیاست‌ده باشقاردی، حکومت عالیه‌نڭ واق تویه‌ك فهمسز پارتیه‌لر فکرینه قاراب دوخاونوی صابرانیه حقنده غیر مطلوب بر اش وتدبیر قیلو احتمالی یوقدر.

مفتی حضرتنڭ مسلمانلر فائده‌سینه قیلغان خدمتلری ده‌کوبدر. احتمال که بعض خدمتلرنی قیلورغه آشغماوی اوزی بر خدمت بولغاندر.

ایسکی زمانلر باشقه برزمان ایدیلر. هم.

«تصویر افکار» گازیته‌سی.

استانبولده مجلس مبعوثان اعضالرندن ابو الضیا توفیق بك «تصویر افکار» اسمنده برگازیته نشرایده ایدی. بوکشی صوڭغی نومیرلرندن برنده روسیه خلافینه برمقاله یازدی. (مقاله‌سینڭ بعض اورنلری توبه‌نده یازلور) ابو الضیا بك منکور مقاله‌سنده روسلرغه دشمانلق اظهار ایتو مقامنده روسلر حقنده «روسلر طشدن قاراغانده نی قدر مدنیله‌شکان توسلی کورنسه‌لرده طامرلرینه آرالاشقان تاتار قانلری آنلرنی دائما خونخوار ایته‌چکدر» مفهومنده سوز سویله‌گان ایدی. استانبولده اقامت ایده‌وچی تاتارلر ابو الضیا بکنڭ بوسوزینه قارشی پروتیست بیروب سوزن کیری قایتارب آلورغه صوراغانلر هم آنڭ مقاله‌سینه قارشی ردیه یازوب بیرگانلر. ابو الضیا بك سوزن کیری قایتارب آلماغان، بالعکس ۲۲نچی مارتده چقغان نومیرنده باش مقاله یازوب اوزینڭ سوزینڭ درستلگینه دلیللر کیتروب اولگی دعواسنده اصرار قیلغان. اش شونڭ ایله تمام بولاچق ایدی، لکن روسیه‌نڭ سفیری چاریکوف ابو الضیا بکنڭ بومقاله‌سنده روسیه خاندانینه احترامسزلق کورگانلکدن ترکیه حکومتینه شکایت قیلدی. ترکیه حکومتی ابو الضیا توفیق بکنڭ بو اشن قاراونی دیوان حرب محکمه‌سینه طابشردی. دیوان حرب محکمه‌سی گازیته‌نی طوقتاتدی.

«روسکی اصلوۋا» گازیته‌سینڭ استانبول مخبری «روسیه وترکیه» نام مقاله‌سنده منکور گازیته‌نڭ شول نومیرندن آلوب اوشبو سوزلرنی یازا:

«اگرده بز سیاست ایه‌لرمزنڭ آراسنده‌غی احترام وتعظیملرگه قاراساق ترکیه ایله بزنڭ روسیه‌نڭ آراسی بیك توزوك شیکللی کورینه. بوجهتدن قاراغانده هر اش اوڭایغه بارغان توسلی طویولا. اما واقعده ترکلرنڭ روسقه مناسبتلری نیچك؟ بزنی تورکلر اوزمز شیکللی دوست کوره‌لرمی؟ حالنڭ نی ایکانلگن بلو اوچون استانبولده نشر ایدلمکده اولان معتبر گازیته‌لردن «تصویر افکار» گازیته‌سینڭ سوزلرن نقل ایتو کفایه قیلسه کیرك. منکور گازیته‌ده یازلغان مقاله‌نڭ محرری روسیه ایله ترکیه آراسنده بولغان مناسبتنی «روما ایله کارتاگین آراسنده‌غی مناسبتکه تشبیه قیلا. آنڭ تشبیهینه قاراغانده ترکیه- روما، روسیه- کارتاگیندر. آچولی تورك بوندن آزغه راضی توگل. بو چاغشدروغه اول اوز طرفندن دلیللرده کیتره. «هیچ بر ملت روسیه طرفندن بز گورگان قدر هجوملرنی کورگانی یوق روسیه تاریخینڭ قان ایله یازلغانلغی هر کمگه معلوم.

ایلڭ کوب قویلغانی عثمانلیلر قانیدر. روسیه حاضرگی انسانیت عالمنده بر طاب بولوب طورا. روسیه بزگه بالالق عالمندن باشلاب بالاقورقتو اوچون قویلغان قاراچقی- بوکی توسلی طورا. بزبله آلیمز، نی اوچون بزنڭ بومقدس بولغان روسیه‌گه دشمانلغمز صوڭغی کونلرده سونه باشلادی. حتی روسیه ایله دوستلاشولر یاقنلاشدی. بز ترکیه‌نڭ حاضرگی کونده روسیه ایله صوغشورغه مقتدر توگل ایدکن اقرار ایته‌مز. هم هیچ بر قان توگه‌رگه مجبور بولماسه ایدی دیب چن کوڭلدن تلیمز. شولای‌ده بولسه بزنڭ هر بر موفقیتسزلکلرمز روسیه آرقاسنده بولغانلقدن روسیه ایله صوغشورغه مقتدر بولماساق‌ده آنڭ دشمانلغن اونتماسقه تییش. بز هر دائم اوزمزنڭ قارشیمزده‌غی هیچ بروقت صلحقه کیلمی طورغان دشمانمز ایله بولاچق صوغشلرمزنی کوز آلدمزده طوتارغه تییش. روسیه تاریخینه قاراساق آنڭ هر زمانده قاتللك رولنده بولغانلغن کوره‌مز. روسیه بزگه اوزینڭ گرانیتسه‌سی تیره‌سینه تیمر یوللر صالوومزغه هم باشقه‌مدنی تأسیساتلر یاصاومزغه قارشی طورا.

روسیه بز اعتقاد قیلغان درجه‌ده اوك هیچ جیڭلمه‌سلق خوفلی بر دشمان توگل. بزنڭ موفقیتسزلکلرمزنڭ سببلری بزده عادل هم نیچکده بولسه ترتیبلی بر حکومتنڭ بولماویدر. روسیه‌نڭ بزگه غلبه‌سی یایکی چریلر فتنه‌سی یاکه داخلی فتنه‌لر سببلی بولدی. یعنی روسیه شونده‌ی فتنه‌لر سایه‌سنده بزگه غلبه قیلدی».

۱۸۷۷ هم ۱۸۷۸نچی یللرده‌غی صوغش زمانلرنده تورك عسکرلرینڭ کورسه‌تکان یکتلکلرن تعریف قیلغاندن صوڭ منکور گازیته شدتلی لسان ایله اوشبو سوزلرنی یازا:

«روسیه بیك‌نق هم بیك اطرافلی ملاحظه‌لر ایله سیاستن یورته، دیب ئه‌یتوچیلر یالغشالر. صوڭغی کونلرده چورنا گوریه گرانیتسه‌سنده زور نزاعلرغه سبب بولورلق اختلافلرده روس قاراقوشینڭ اوتکن طرناقلرینڭ قانشی یوق دیب هیچ کم ئه‌یته آلماس. روسیه‌نڭ داخلده‌ده خارجده‌ده دشمانلری بار. داخلی دشمانلر روسیه‌نڭ طارالووینه سببدر. بز تورکلر «روسیه مغلوب بولماسلق دشمان» دیگان فکرنی باشدن چغاررغه تییش. واقعده بزنڭ جیڭللك ایله جیڭوومز ممکن بولغان بر دشمانمز بار ایسه اول ده روسیه‌در. بز اوزمزنڭ صوغش حاضرلکلرمزنی تمام قیلغاچ (بعنایة الله بز بوڭا تیزدن موفق بولاچقمز) کافکاز طاغلری بزنڭ قوتلی هم یاخشی اصلاح ایدلگان عثمانلی عسکرلرینڭ مظفریت صدالرن یاڭغراتورغه حاضر بولاچقلردر» دی.

«تصویر افکار» نڭ بوسوزلرن نقل قیلغاندن صوڭ «روسکی اصلوۋا» گازیته‌سینڭ مخبری اوز طرفندن اوشبو سوزلرنی علاوه قیلا:

«تورك گازیته‌لرنده روسیه حقنده اوشبو روشچه یازالر. بز قصدا بوجمله‌لرنی هیچ بر یومشاتمیچی نقل قیلدق. روس خلقی تورکلرنڭ روسلرنی یاراتماولرینی درجه ایدکن بلوب طورسونلر. ترکیه‌ده کوب یللر طورغان هم اوشبو کونده‌ده ترکیه‌ده اقامت قیلمقده اولان بر ضیالی بزگه ترکیه‌ده‌گی هر بر کشی روسیه‌گه قارشی یوقاریده ذکر ایدلگانچه دشمانلق اظهار قیلا هم هر قایوسی شول روشچه فکر یورته دیب تصدیق قیلدی هم علاوه اولارق اوشبو سوزلرنی سویله‌دی:

« ترکلرنڭ نیمسلر سایه‌سنده عسکر اشلرنده نیندی زور موفقیتلر قازانغانلقلرن بلو اوچون اوزاق زمانلر ترکیه‌ده طوررغه تییش. ادارهٔ مشروطه بولغانغه قدر اوراملرده آفیتسه‌رلر وصالداتلر بیك سیره‌ك اوچری طورغان ایدی. حاضر قایده‌غنه بارساڭ آنده صالدات هم آفیسه‌رلرگه اوچریسڭ. برده آرتدرمی کیمتمی گنه ئه‌یتورگه ممکن: حاضرگی کونده بوتون ترکیه عسکری لاگرگه ئه‌یله‌ندی.» دیدی.

روسچه مسلمان گازیته‌سی.

بو کونگه قدر حکومت مسلمانلر حقنده‌غی معلوماتلرنی هم اسلام عالمنده‌گی خبرلرنی ترجمانلر واسطه‌سی ایله‌گنه بلوب طورادر ایدی. اسلام عالمنده بولغان واقعه‌لرنی حکومتکه بلدروب طوروچیلر آراسنده تورلی کشیلر بار. آرالرنده ترجمانلقدن اوزوب اوزینڭ مسلکینه خدمت قصدی ایله مسلمانلرنی حکومت کوزینه یه‌مسز کورسه‌توچی کشیلرده آز توگل.

مسلمانلردن کوب کشیلر اسلام عالمندن طوغری خبر بیروب طورا طورغان روسچه برگازیته‌نی کیره‌کسنه‌لر ایدی. اوزغان یللرده بعض بر ضیالیلرمز بواشکه کرشوب‌ده قاراغانلر ایدی. «نوۋی روس» گازیته‌سنده هفته‌ده بر مرتبه «مسلمانلق عالمنده» سرلوحه‌سی ایله اسلام عالمندن خبرلر بیره باشلاغانلر ایدی، لکن منکور گازیته اوزاقغه بارمادی. طوقتالدی. اول کوندن بیرلی دنیالر کوب اوزگه‌ردی. حکومتنڭ مسلمانلرنی یاڭلش آڭلاوی ینه‌دن آرتدی. بولغانچق صوده بالق طوتارغه اویره‌نگان کشیلر فرصتدن استفاده ایتوب، مسلمانلرنی بویارغه کرشدیلر.

مسلمانلرنڭ حاللرندن طوغری معلومات بیره‌طورغان گازیته‌گه احتیاج دخی‌ده آرتدی. ایشته نه‌ق شول محتاج برزمانده پیتربورغده „Въ мірѣ Мусульманства“ (مسلمانلق عالمنده) اسمنده روسچه هفته‌لك بر گازیته نشر ایدله باشلادی. ۳نچی آپریلده چققان برنچی نومیری اداره‌مزگه کیلدی. گازیته مؤسسی دورت یلدن بیرلی فرانسیه‌ده پاریژ شهرنده روس لساننده نشر ایدلمکده اولان «مسلمانین» ژورنالینڭ ناشر ومحرری محمد بك حاجی تلاشی جنابلری، مسؤل محرری پریساژنی پاۋیرننی آ. ع. داتییف جنابلریدر. گازیته‌نڭ لسانی گوزل، مندرجاتی ده خیلی اهمیتلیدر. بونومیرنده روسچه مسلمان گازیته‌سینڭ کیره‌کلگی حقنده باش مقاله، «بزنڭ مقصد»، «اسلام اصلاحچیلری»، «جماعت اشلری ومسلمانلر»، «دولت دوماسی تیره‌سنده»، «ۋولغه بویی قرغزلری»، «اولم طرناغنده» نام مقاله‌لر، اسلام عالمندن خبرلر هم مکتوبلر درج ایدلمشدر. بونڭ اوچون کیره‌کلی بولغان بوگازیته‌نڭ دوامن تأمین ایتو اوچون کوبره‌ك کشیلرنڭ مشتری بولوب یازلولری لازمدر. روسچه بلگان هر کشی آلورغه تییش. آدرسی:

С.-Петербургъ, Поварск. переул. Д. №2 кв. 9 ред. „Въ мірѣ Мусульманства“

مرحوم آخوند آبیزف.

آخوند شرف الدین حضرت آبیزف جنابلری دورت بیش آیدن بیرلی مبتلی اولدیغی سرطان خسته‌لگندن شفایاب بولا آلمیچی ۷نچی آپریلده کوندز ساعت ایکنچیده دار دنیادن دار عقباغه رحلت قیلدی. ۸نچی آپریلده جمعه کون ساعت ۳لرده بیشبالتا قبرستانینه دفن قیلندی. جنازه نمازینه برمڭ قدر کشی جییلغان ایدی. غریق رحمت بولغای ایدی.

مرحوم کوستراما آخوندی ملا حسام الدین آبیزف نڭ مخدومیدر. آتاسی حسام الدین آخوند هنوز سلامتدر. سلامت بولسه‌ده، صحتی بیك ییرنده توگل ایمش. اوغلینڭ یانینه آورووی سببلی کیلوب ییته آلمادی.

شرف الدین حضرت ۵۵یاشلر چاماسنده ایدی. بیشبالتا محله‌سنده ۱۸۹۳نچی سنه‌دن بیرلی ۱۸ یل قدر امام وآخوند بولوب طوردی. آندن مقدم دورت بیش سنه اوفاده ادارهٔ روحانیه‌ده ترجمان واوفا گیمنازیه‌سنده معلم بولوب طورغان ایدی. تحصیلی قزانده کول بوی مدرسه‌سنده اولمش ایدی. منکور مدرسه‌ده تکمیل تحصیل بعدنده کوب یللر مکررلك‌ده قیلمش ایدی.

مرحوم فهملی ومعلوماتلی علمامزدن ایدی. روسچه گوزل آڭلاب عملی روشده مکالمه‌گه‌ده مقتدر ایدی. اوفاده وقزانده مناسبت چققانده روسچه بر نیچه مرتبه نطقلر سویله‌گانی معلومدر.

ترکیچه تحریرگه‌ده مقتدر اهل قلمدن ایدی. «یولدز» ده بر نیچه مقاله‌سی وبرمر منظومه‌سی درج اولندیغی اوقوچیلرنڭ خاطرنده بولسه کیره‌ك.

یولدزنڭ اوزغان ٦٦۷نچی نومرنده یازلغان رجا نامه‌نڭ باشنده‌غی برایکی سوزندن باشقه‌سی مرحومنڭ اوز عباره‌سیدر. بیچاره (آغر خسته) دیگان عباره‌سن اوزی (آخر خسته) روشنده یازمش ایکان. صوڭره باشقه‌لر توزه‌تمشلر. حقیقة بو خسته‌لك بیچاره‌نڭ ایڭ آخرغی خسته‌لگی اولدی. ایمدی بوندن صوڭره خسته اولاچغی یوقدر.

مرحومنڭ مدرسهٔ محمدیه ده تحصیلده اولان ۱۹ یاشلك بر مخدومی وبر نیچه یاش بالاسی یتیم قالدیلر. محترمه استاذبیکه‌سینه وبالالرینه وباشقه اقرباسینه صبر جمیل نصیب اولسون.

آخوند شرف الدین آبیزف نڭ عائله‌سینه مفتی حضرت وقاضیلردن اوشبو مفهومده تیلیگرام کیلگان. «بیك وقتسز وفات بولغان آخوند شرف الدین آبیزف نڭ وفاتینه عائله‌سینڭ هم محله خلقینڭ قایغی وحسرتلرینه چن کوڭلدن اشتراك ایته‌ره‌ك، آندی فائده‌لی هم مسلمانلر اوچون بیك کیره‌ك بولغان وعموم طرفندن محترم صانالغان کشینڭ ییر یوزندن یوغالووینه تأسفمزنی اظهار ایته‌مز. جناب الله آڭا آخرتده عالی درجه‌لر بیرسون هم قالغانلرینه آندی زور قایغینی اوتکه‌ورگه صبر جمیل احسان قیلسون.

مفتی سلطانف.

قاضیلر: محمدف، کاپکایف، ماملییف.

خارجی خبرلر

میکسیکه - میکسیکه‌ده اختلالچیلرنڭ جمهوریت رئیسی دییاز هم آنڭ حکومتی خلافینه فتنه چغارغانلقلری معلومدر.

برنیچه مرتبه محاربه وقتنده دییاز حکومتینڭ عسکرلری مغلوب بولو سببلی اختلالچیلر بیك زور قوّت آلدیلر. بوندن مقدم آنلرنڭ رئیسلری مادیرو حکومتکه اولتیماتوم ییبه‌روب، دییازنڭ لوازمن طاشلاون هم خلق طرفندن جمهوریتکه رئیس صایلانغانچی رئیسلکنی وزیرلردن برسینه طابشروب طوروون طلب ایتکان ایکان. بواش دییازغه بیك آور طویلغان. شول سببدن اول ایڭ آفتق چیککه قدر اختلالچیلر ایله صوغشورغه قرار بیرگان.

بو کونلرده آمیریکه‌نڭ قوشمه جمهوریتی حدودنده بیك قوّتلی محاربه باشلانغان ایکان. آمیریکه عسکرلری میکسیکه اچینه کروب، صوغشنی طوقتاتولرن طلب ایتکانلر. اگرده طکلاماسه‌لر، میکسیکه اشلرینه قاتشورغه مجبور بولاچقلرن اعلام قیلغانلر. قوشمه جمهوریتنڭ رئیسی طافت ده دییازغه تیلیگرام ییبه‌روب، حدودکه یاقن ییرلرده آتشونی طوقتاتوون طلب ایتکان. دییازنڭ عسکرلری آمیریکه‌نڭ طلبن قبول ایتمه‌گانلر. اختلالچیلر ایله صوغشولرنده دوام ایتکانلر.

صوڭره آمیریکه‌نڭ عسکرلری دییاز طرفدارلری ایله صوغشوب، آگوآپریت شهرن قوللرینه آلغانلر هم شهرنی اختلالچیلر قولینه طابشرغانلر.

دییاز بیك اوڭغایسز حالگه توشکانلکدن، اختلالچیلرنڭ سوزلرن قبول ایتمکچی بولا، دیب چیت مملکت گازیته‌لری یازالر.

آنگلیه حکومتی‌ده اوزینڭ تبعه‌لرن صاقلار اوچون، میکسیکه‌گه پاراخود ایله بر طوب هم برنیچه‌یوز ماتروس کیتروب قوشورگان.

روسیه وقتای - بوکونلرده قتاینڭ خارجیه وزیری روسیه‌نڭ پیکین شهرنده‌گی سفیرینه خبر ییبه‌روب، ایله ولایتینه یاقن ییرلردن روسیه عسکرینڭ چغوون طلب ایتکان ایکان. سفیر بوحقده سویله‌شورگه روسیه حکومتندن وکالت آلماغانلغن اعلام قیلغان.

فاس - فاسده چووالولرنڭ کوندن کون آرتا بارغانلغی تیلیگراف خبرلرنده کورنه‌دی. حاضرده عاصیلر مولای حفیظغه مطیع بولغان برنیچه قبیله‌نی‌ده اوزلرینه ایه‌رتکانلر. برکونتی آنلر غیرت ایله کیلوب، فاس شهرن چولغاب آلغانلر هم اچکه کرو مقصودی ایله قابقالرنی واتاباشلاغانلر. مولای حفیظنڭ عسکرلری طوبلر ایله آتوب، فتنه‌چیلرنی کیری چیگه‌رگه مجبور ایتکانلر. هر ایکی طرفدن بیك کوب کشی هلاك بولغان.

فرانسیه حکومتی فاس سلطانی مولای حفیظغه یاردم ایتو مقصودی ایله عسکر ییبه‌رورگه قرار بیرگان. بوحقده فرانسیه وگیرمانیه حکومتلری آراسنده اختلاف چغو احتمالن یازالر.

توکیه- فرانسیه‌نڭ خارجیه وزارتندن یاشرن کاغذلرنی اوغرلاب صاتارغه اشتراك ایتکان میمون اسملی گازیته‌چینڭ باب عالیده‌ده بایتاق یازولرنی اوغرلارغه قاتشقانلغی معلوم بولغان. بوحقده متهم بولوب، باب عالیده خدمت ایتوچی مأمورلردن برنیچه‌سی حبسکه آلنغان.

آلبانیه فتنه‌لری - آلبانیه‌ده چققان چووالولرنی یاوروپا گازیته‌لری بیك زور ایتوب یازغانلر ایدی. ترکیه‌نڭ پیتربورغ شهرنده‌گی سفیری طرخان پاشا «ن. ۋ.» گازیته‌سینڭ مخبری ایله سویله‌شکان وقتده آلبانیه فتنه‌لرینڭ ترکیه اوچون قورقنچلی بولماغانلغن اعلام قیلغان. - «ایڭ اوّل شونی ئه‌یتورگه کیره‌ك: آلبانیه فتنه‌لری یوق. فقط آنڭ بر قسمی اولان مالیسوریه‌ده بر آز چووالولر چققالاب طورا. آلبانیه‌نڭ باشقه ییرلرنده طوروچیلر فتنه‌گه قاتشمیلر. چووالولر کوتمه‌گان وقتده چقسه‌ده، ترك عسکرلری تیزلك ایله اول ییرنی چولغاب آلدیلر. شولای بولیچی ممکن‌ده توگل، چونکه صوڭغی اوچ یل اچنده ترکیه‌نڭ عسکری اشلری بیك ترقی ایتدی. اوشبو قسقه وقت اچنده ترك عسکرلرینڭ کورسه‌تکان مهارتلرینه هرکم مسلم بولدی.

مالیسوریه‌ده چققان فتنه‌لرنڭ سببی بیك عادی هم کوبدن معلوم مسئله. اول ییرده طاولرده طوروچی کشیلر ایسکی اداره زماننده صالملر تولمه‌سکه هم عسکر بیرمه‌سکه عادتله‌نوب کیلگان ایدیلر. آنلر شول اشلرن حاضرده دوام ایتدرورگه تله‌دیلر. ترکیه‌نڭ حکومت جدیده‌سی اول امتیازلرنی آنلردن آلورغه تله‌دی. چونکه بزده قانون قارشنده هر کم مساوی. مملکتنڭ ایکی ییرنده ایکی تورلی ترتیب یورو هیچ‌ده ممکن توگل. فقط مدنیتکه ایه‌له‌نمه‌گان ییرلرده قانونلرنی بوتونله‌ی اجرا ایتو بر آزغه کیچکدروب طورلسه‌ده، صالم هم عسکر آلو کبی اشلرنڭ اجرا ایتلمه‌وی ممکن بولماغان مسئله. بوچووالولرغه اوتکان یل چورنا گوریه‌غه قاچقان

آرناودلر هم آرناودلرنڭ مسلمانلری اشتراك ایتمه دیلر. فقط فتنه‌لرنی مالیسوریه ده طوروچی کاتولیکلر غنه چغاردیلر. فتنه چیلرنڭ ایڭ زور باشلقلرندن اولان عیسی بولاطیناس ده ترکیه حکومتینه اطاعت قیلاچغن بیان ایتوب، باب عالیگه خبر بیبه‌ردی.

اوّلده فتنه‌لر چققان وقتده چوروالوچیلر آراسنده چورنا گوریه تبعه‌لرینڭ ده بارلغی حقنده خبر آلنغان ایدی. ایمدی چورنا گوریه حکومتی اوزینڭ تبعه‌لرینه قایتورغه قوشدی. اگرده قاراطاو حکومتینڭ بو نیتی درست بولسه، هیچ ده نزاع چقمایاچق. ترکیه و قاراطاو حکومتلری ایسکیچه دوست بولوب قالاچقلر» دیگان.

◆◆

ترکیه و چورنا گوریه حکومتلری آراسنده چققان اختلاف همان دوام ایته. بعض گازیته‌لر ایکی آراده صوغش باشلانو احتمالن یازالر. بو کونلرده ترکیه‌نڭ سیتینیه شهرنده‌گی سفیری صدر الدین بك ترکیه‌گه سفر قیلغان. قاراطاو حکومتینڭ استانبولده‌غی سفیری پوپوۋیچ ده قایتوب کیتکان.

اشقودره شهرینڭ سابق والیی بدری پاشانڭ حکمگه بیرلگانلگی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. کنج ترکلر آنڭ فتنه‌چیلر یاغنده بولووندن شبهه‌گه توشکانلر.

◆◆

رسمی حسابلردن آڭلاشلدیغینه قاراغانده آلبانیه‌ده عصیان قیلغان کشیلر ۲ مڭ قدر گنه ایکان.

روسیه و گیرمانیه - روسیه‌نڭ خارجیه وزیری سازونفنڭ آورو ایکانلگی معلومدر. اوشبو سببدن آنڭ اورنینه بزنڭ استانبولده‌غی سفیرمز چاریکوف جنابلرینڭ تعیین ایتلو احتمالی پایتخت گازیته‌لرنده کورندی. گیرمانیه گازیته‌لری چاریکوفنڭ خارجیه وزیرلگینه قویلووینه قارشی طورالر. - «اول استانبولده سفیر بولوب طورغان زماننده یاقن شرقده ترکیه فائده‌سینه قارشی کیلدی. چاریکوف ایزۋولسکی سیاستن قوّتلی طورغان کشیلردن بولغانلقدن، خارجیه وزیرلگی آڭا بیرلسه، روسیه و گیرمانیه آراسنده‌غی دوستلق نول درجه‌سینه توشه‌چك» دیلر.

چاریکوف جنابلری ۱۸۸۶ نچی یلده بخاراغه عسکری آگینت بولوب تعیین ایتلگان ایدی. آنده ۵-۱۰ یل قدر طوردی. حاضرده استانبولده سفیر بولوب طورا. اوزی فارسیچه هم ترکچه سویله‌شه‌بلوچی مستشرق آدملر جمله‌سندندر.

داخلی خبرلر

آنگلیچانلر کیلو - روسیه‌گه کیله‌چك آنگلیه دیپوتاتلرینڭ اسملری موسکوا شهر اداره‌سی‌نڭ باشلغینه خبر ایتلگان. ۱۵ کشیدن عبارت بو مهمانلرنڭ آرالرنده برنیچه وزیرده بار.

شهر اداره‌سی بو مهمانلر شرفینه بیك زور ضیافتلر یاصارغه حاضرلانه ایکان.

ایگن‌نڭ کورنشی - داخلیه وزارتینه هم استاتیستیکه کامیتیتینه تورلی ییرلردن جییلغان خبرلرگه قاراغانده، اوتکان قش صالقون هم آز قارلی دیب آتالادر. شولای بولسه‌ده، اوجملر یاخشی صاقلانغانلر.

پویزده طالاو - پایتخت گازیته‌لرینه باکودن کیتکان بر پویزده فرانسیه تبعه‌لرندن ایکی کشینڭ طالانغانلغن خبر بیره‌لر.

بو فرانسوزلر برلییانت ایله صاتوایتوچی زور بر فیرمانڭ وکیللری بولغانلر. یانلرنده ۶۰۰ مڭ صوم قدر طورزلق برلییانتلر صالغان بر صاکوۋیاژلری بولغان.

برنچی کلاص ۋاگونده بارالر ایکان. تونله ساعت طوقزلرده اوچنچی کلاص ۋاگوندن اوچ کشی کروب فرانسوزلرغه آتا باشلاغانلر. هم شول آراده صاکوۋیاژنی آلوب، پویزنی طوقتاتوب، پویزده‌غی کشیلر اشنڭ نیدن عبارتلگن آڭلاغانچه قاچوب کیتکانلر. تونڭ قارانغیلغی‌ده بیك کوب فائده ایتکان. تیزدن چاقرلوب کیترلگان قاراقلر تیره یاقنی چولغاب آلسه‌لرده، قاراقلرنی طوتا آلماغانلر.

دوما تیره‌سنده - دولت دوماسنده ۱۹ نچی آپریلغه قدر تعطیل بولغانلقدن، دیپوتاتلرنڭ کوبسی صایلانغان ییرلرینه، قایسیلری ایمینیه‌لرینه قایتوب کیتدیلر. اوکته‌برچیلرنڭ اشلری همان توزه‌لوب بتکانی یوق. صول اوکته‌برچیلر آراسنده رادزه‌نکونڭ دوما رئیسلگینه صایلانودن عدم ممنونیت دوام ایته.

خیوه‌ده اصلاحات - خیوه‌نڭ یاڭا امیری سید اسفندیار خان جنابلرینڭ امری بوینچه خیوه‌ده برنیقدر اصلاحات یاصالدی. سوداگرلردن آلناطورغان صالم ترتیبلری بایتاق اوزگارتلدی.

حاضرگه قدر ییرخوجه‌لرینڭ همه‌سندن برتیگز، ییرینڭ کوبلگینه آزلغینه قاراميچی، برتورلی ایسانا تولته‌لر ایدی. امیر بو ترتیبسزلکنی بتروب، ییرنڭ مقدارینه قاراب نالوك تولته‌تو اصولن میدانغه چغارغان.

شوندی یاڭی ترتیبلر اجرا قیلنا باشلاغاچ، خیوه‌نڭ وارداتی ایکی میلیون صوم قدر آرتاچقدر. بونڭ بر میلیون صومی مکتب و مدرسه‌لرگه، شفاخانه‌لرگه وباشقه شوندی خلقغه فائده‌لی اورنلرغه صرف قیلناچقدر. حاضرگه قدر بوندی اورنلرغه ایکی یوز مڭ صوم قدر صرف ایتلگان ایکان.

یوللر و کوپرلرنی ده اصلاح قیلا باشلاغانلر. امیرنڭ فرمانی بوینچه، یلغالرغه اون بر ییرگه تیمر کوپرلر اشله‌نه‌چکدر. کوپرلرنی حاضرله‌و، روسیه زاۋودلرینه طابشرلاچقدر.

بو اشلر بتکاچ، تیزدن مکتبلرنی اصول جدیده ترتیبینه صالورغه شروع ایتله‌چکدر.

اطراف خبرلری

بواۋیه‌ز مسلمانلری جمعیت خیریه‌سی.

(اوز مخبرمزدن)

بواۋیه‌زی مسلمانلرینڭ جمعیت خیریه‌سی حقنده برنیچه مرتبه‌لر «یولدز»ده یازلوب اوزغان ایدی.

شمدی بوتوغروده توبه‌نده‌گی جمله‌لر یازلورغه لزوم کورلدی.

جمعیت آچار ایچون گوبیرنسکی پراۋلینیه‌دن بواغه دیب رخصت آلنغان ایدی. فقط ایکی یلغه یاقن وقت اوتسه‌ده بواده آچورغه طرشلمای، بالعکس بعض بر آدملر شخصی اینتریسلری ایچون «اوبی» اسملی بازارلی برچواش آولنه آچارغه آرتندن یوروب هم رسمی صورتده «اوبی»ده آچارغه بوا جمعیتنی «اوبی»غه کوچرورگه موفق ده بولدیلر.

اوشبو کونلرده «اوبی»ده جمعیت خیریه‌نڭ عمومی جیولشی بولدی.

جمعیت‌ده قارالاچق مسئله‌لر: ۱۰ نچی یلنڭ مسابی، ۱۱ نچی یلغه اسمیتا بیلگوله‌و، هم جمعیت آقچه‌سن خیر اورنلرغه صرف ایتارگه بیلگوله‌و ایدی.

۱۰ نچی یلنڭ حسابی بیوك تعجبلرنی موجب بولدی.

جمله‌دن: جمعیت رئیسی بولغان ملاغه اوصطاف ترتیب قلورغه دیب یازلغان اوچ صومنی بیردرمدیلر، چونکه اوصطافنی احمدجان بیکه‌ییف حقسز پیتربورغ اوصطافندن کوچرگاننی بیان ایتدی.

ینه شول ملاغه کریموفلردن اوصطاف هم تالون کنیگه‌لری باصدرر ایچون ایللی صوم آقچه بیرلگان، شونڭ اوستنه اول ملا تالون کنیگه‌سی بوینچه ۲۴ صوم جیغان. بو ملا کریموفلرده ۷۵ صوم ۷۵ تیینلك نرسه اشله‌تکان بولسه‌ده شول نرسه‌لرنی بورچقه اشلانکانی معلوم بولدی.

جمعیت بو بورچنی کریموفلرگه تولمه‌ماسکه اعلان ایتدی. هم کریموفلرگه خط یازوب کیله‌سی جمعیت‌که برجواب آلورغه بولندی.

کچوك بر جمعیت خیریه‌نڭ ۷۸ صوم ۷۵ تیینی کوب آقچه بولسه‌ده بعض بر کشیلر جمله‌دن: اشلانقه صادق ملا کبك لر مسئله بیوك بولسه‌ده بیك کچکنه گنه قاراب عفو، عفو دیگالادیلر. حقانیت ایله آغز آچوچیلرغه قارشی توشدیلر.

ینه اوصطاف آلوب کنیگه‌لری اداره جمعیتنڭ رخصت و مشاوره‌سندن بشقه مجرد صمه‌ملانڭ اوزی تله‌گان کشیلرگه ئله شوندی ئله‌شلمگان کنیگه‌لرنڭ اوز قولنده تورونی شدتلی صورتده تنقیدلر بولدی.

ایکنچی ماده توغروسنده یعنی ۱۱ نچی یلغه اسمیتا مسئله‌سنده عادی و غیر عادی بولاچق راسخودلر ایچون ۳۰ صوم آقچه خزینه‌دار قولنده قالدرغه قرار ایتولدی.

خیر اورنلرغه آقچه صرف ایتو مسئله‌سنده بعض لرحفتی گه قرآن آلوب بیریك، بعضیلر زلزله‌دن ضررلانغانلرغه اعانه ایتیك دیسه‌لرده اکثریت صوما آزدیب بویل غه صرف ایتماسکه قرار بیردیلر.

جمعیت‌نڭ بار صوماسی ۴۰۰ صومدن آرتوغراق بولوب «اوبی» کاسسه‌سنده صاقلانادر. سنوی حساب مجلسی بولسه‌ده پاویصکه‌لر ایرشماو سببلی کوب تالون کنیگه‌سی آلغان کشیلر مجلس‌ده‌ده یوق ایدی. بناءعلیه بارصوما مجهول قالدی.

تنتو و حبسلر - مامادش اویه‌زنده، میشه باشی آولینڭ امامن بازارده طوتوب آلوب مامادش حبسخانه‌سینه اوزاتقانلر. آندن، پاراخودتوشکاچ، ایکی یلغه ۋولوگدا شهرینه نفی قیلناچقدر.

ایشتلدیکنه کوره بونڭ اوستندن، مکره‌هلرنی مسلمان بولورغه اوندی دیب «چن مسلمانلر» دانوس یاصاغانلر ایمش.

شولوق اویه‌زنڭ ته‌که‌نش اسملی آولده سابق امام عزیز آیتف، ایکنچی محله امامی کشاف خیر اللین، مؤذن شیخ الدین نصیب اللین هم عوامدن ایکی کشیده تنتو یاصالغان. اوچنچی استان پریستفی ۰ هلاب استراژنیك ایله کیلوب همه‌سنده بر وقتده تنتو یاصاغان. خطلر و کتابلر مصادره قیلنغان. مصادره قیلنغان کتابلر آراسنده، عیاض اسحاقی اثری «زندان» هم شاکرجان حمیدی‌نڭ «ملك برحدیث ترجمه‌سی»ده بار.

بوکشیلر اوستندن دانوس یاصاوچیلر بیگه‌نه‌ی ایشانی مریدلرندن ع.لر ایکان. مصادره قیلنغان کتابلرنی ده شول ع.لردن قاراتقانلر.

شولوق ع. لر بوندن اوچ یللر اوّل، حکومتکه خلاف فکرلر طاراتادیب سعایت قیلوب عزیز آیتف‌نڭ اوکازن آلدرغانلر ایکان. شول وقتدن بیرلی آنڭ اورنینه امام آلنغانی یوق. محله خلقی آنڭ اورنینه باشقه کشینی آلورغه تله‌میلر ایکان. تونته‌ردن ده ایکی پیش قدم ییبه‌رلگان ایکان. لکن آنلر نمازنی ده درست اوقورغه مقتدر بولماغانلقلرندن، محله خلقی امام یاصاو اورنینه قووب قنه ییبه‌رگان.

شوشندی آچولر اوچون، مذکور پیش قدملرنڭ باشلقلری ده آچولانغان. شونلقدن بو تنتولرنڭ یاصالووینه سبب بولوچیلر آراسنده آنڭ ده دخلی باردر دیب اویلیلر.

ع.لرنڭ سویله‌ولرینه قاراغانده، مامادش اویه‌زنده یاڭادن ۹ ولاب اورنده تنتو بولاچق ایکان.

تنتو وقتنده کشاف الدین خیر اللین‌نڭ مریدلر جیبارغه مدینه منوره‌ده بیرلگان ارشادنامه‌سی پالیتسه قولینه آلنغان. ارشادنامه‌نی ترجمه ایتوچیلر، بوارشاد نامه‌نی پارتیه یاصارغه رخصت بیره طورغان یازو دیب آڭلاتقانلر.

حاصل مذکور ع. لر اشلی آلغان قدر اشله‌گانلر. بونلرنڭ سعایت ایتولرن تورلی دلیللر ایله اثبات ایته‌رلك کشیلر بولدقندن حکومتکه خلاف حرکت ایتوده تهمت ایتلگان کشیلر، اوزلرینڭ گناهسزلقلارن کوره‌ته‌تو اوچون، مذکورلر اوستندن محکمه‌گه مراجعت قیلمقچی بولالر ایکان. حقوق شناسلرغه کیڭاشو اوچون شول آول کشیلرندن بر وکیل بوکونلرده قزانغه کیلدی.

تورلی خبرلر.

پادشاه حضرتلرینڭ امری ایله، وزیرلر شوراسینڭ رئیسی اصطالیپین جنابلری ۴ نچی آپریلده کورله‌ندیه گوبیرناسینه سفر قیلدی. گرچه سفرده بولسه‌ده اشلرن اوزی قارایاچقدر.

غربی گوبیرنالرده زیمستۋالرغه گلاصنیلر صایلارغه حاضرله‌نه باشلادیلر. اشنی تیزره‌ك وجودکه چغارو اوچون، صایلاوچیلر اسپیسکه‌سن اعلان قیلو مدتلری قصقارتلدی.

آدیسه‌ده‌غی طبیبلر گازیته‌لرگه مراجعت ایتوب قتل نفس قیلوچیلرنڭ نرسه ایله اوزلرن اوترگانلکلرن هم جنازه‌لرینی ره‌وشده بولغانلغن خبر ایتمه‌ونی اوتنگانلر. چونکه بونلرنی یازو اوقوچی یاشلرگه بیك ناچار تأثیر ایته ایکان.

«رادوم» استانسه‌سنده یوك تویه‌گان پویز یولدن چغوسببلی هلاکت بولغان. ۸ ۋاگون واتلغان. ایکی کشی ایمگه‌نگان.

موسکوا ده نیکالایۋسکی تیمریولنده دائما نرسه اوغرلاو ایله شغلانگان ۲۰ کشی حبس قیلنغان. بونلرنڭ آراسنده ۱۰ سی تیمریولده یوروچی کاندوکتورلر.

لیباۋاده پاراخود و بارژالرده اشله‌وچیلرنڭ کونینه برساعت اش وقتن آرتدرغانلر ایکان. شونڭ اوچون اش طاشلاغانلر.

پادشاه حضرتلرینڭ زوجهٔ محترمه‌سی آلیکساندرا فیدروۋنا جنابلری ییدی صو ولایتنده ضررلانغانلر فائده‌سینه اعانه قیلغان کشیلرگه رحمت اوقغانلغن اعلان ایتدی. آنڭ تحت ریاستنده بولغان کامیتیتکه برنچی آپریلگه قدر ۳۹۵،۰۸۵ صوم آقچه جییلغان. بو آقچه‌نڭ ۱۰۲،۳۷۰ صومی ییدی صو ولایتی‌نڭ عسکری گوبیرناتوری تصرفینه طابشرلغان.

بویل روسیه تیمر یوللرینڭ یاصالا باشلانووینه ۵۰ یل طولو مناسبتی ایله، شول مدت اچنده روسیه تیمر یوللرینڭ کوبمی اش اشله‌گانلگن مفصل بیان قیلا طورغان بر رساله چغارلاچقدر.

صوکغی پیرپیس ایله آرخانگلسکی شهرنده ۳۵ مڭ کشی بارلغی معلوم بولدی. ۱۸۹۷ نچی یلغه قاراغانده ۱۳ مڭ کشی آرتقان.

سیۋاستوپولده قوّتلی داول و دولقون بولوب بایتاق هلاکت بولغان.

کراسنااوفیم اویه‌زنده، پیتراپاۋلسکیده طاوایشلوب توشوب آغاچ چیرکاونی ییمرگان. اوچ کشی اولگان، اوچ کشی قاتی ایمگه‌نگانلر.

دنیپر صووی بیك قاتی آرتوب کیتوب، کییف یاننده‌غی بر بیسته‌نڭ بیك کوب اوراملرن باصقان. اوراملرده کوِیمه ایله یوریلر. خلق توبه‌ده چاردلاقلرده طورا.

بخارا ولایتنده مشهور یول باصارلردن ۵ کشی طوتلغان.

سابق ایران شاهی محمدعلی اوزینڭ عائله‌سی ایله یاکادن آدیسقه قایتقان.

کامانیه‌ده بوز آغا باشلاغان.

۲۱ نچی مارتده باکوده شهر دوماسینه صایلاولر بولوب ۲۲ کشینڭ ۱۲ سی مسلمانلردن صایلاندی. ایڭ کوب آق شار آلغان کشی حاجی زین العابدین تقییف در. آڭا ۱۳۷۳ صایلاوچینڭ ۹۲۶ سی آق شار صالغانلر. میرزا اسدالله‌یف ایله عیسی بك حاجینسکی گه‌ده شول چاما آق شار صالنغان.

ۋیلناده آکروژنی صودده ۲۵۸ کره‌ستیاننڭ اشی قارالدی. بونلر رخصتسز خزینه اورمانن کیسوده عیبله‌نوب ۲۳۸ ی بره‌ر آی حبس قیلنورغه هم خزینه‌گه ۱۱ مڭ آقچه توله‌رگه حکم ایتلدیلر. ۲۰ سی عیبسز طابلدیلر.

خاربینده کشی ایتی ایله صاتو ایته طورغان بریاپون طوتلغان. تنتو وقتنده طوزلانغان هم سرکه‌گه صالنغان قولاقلر، تللر بورونلر، اوپکه - باورلر طابلغان. یاپون بونرسه‌لرنی دوا اورننده، قیمت بها ایله نادان قتای و کوریه‌لیلرگه صاتوب کون کورگان ایکان.

قزان خبرلری

تیمریول مسئله‌سی - موسکوا - قزان تیمریولی جمعیتی ایله شهر اداره‌سینڭ قزان-ییکاتیرینبورغ تیمریولی حقنده معاهده یاصاغانلقلری و بوخصوصده شهر دوماسینڭ یاشرن مجلسنده مذاکره بولغانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. حاضرده اوشبو معاهده‌نی مطبوعات واسطه‌سی ایله نشر ایته‌رگه مساعده بیرلدی. معاهده‌نڭ اجمالی بوندن عبارت:

سبر طرفینه تیمریول صالورغه امتیازنی آلورغه موفق بولسه، موسکوا-قزان جمعیتی اوشبو اشلرنی وجودکه چغارورغه اوستینه آلاچق. ۱) یاڭا تیمریول شمالدن کیتکان تقدیرده ۋاکزالنی شهر اچینه، اگرده جنوب طرفدن کیتسه، حاضرگی ۋاکزال یانینه صالورغه. ۲) طاوار استانسه‌سن حاضرده دوام ایته طورغان استانسه یانینه تأسیس ایته‌رگه. ۳) یاڭا یول شمال طرفدن صالنسه، ماللرنی آیرا طورغان استانسه‌نی شهر بله ایدل آراسنده، جنوبدن کیتکان تقدیرده دوما ایله جمعیتنڭ کیڭاشلری بوینچه شهرگه یاقن ییرده بنا ایته‌رگه. ۴) یاڭا تیمریولدن اوسیه‌گه ایکی خطلی بوتاق ییبه‌ررگه. اوشبو بوتاق «روس» پریستانندن باشلانوب، شهر لائحه‌سی بوینچه صالنورغه هم طارماقنڭ اوزونلغی ۱۱۰۰ چاقرم بولورغه تییشلی. ۵) موسکوا-قزان تیمریولینڭ دامبا آرقلی کیتکان ییرنده هم شهرنڭ اوراملری آرقلی اوتکان ییرلرنده ۋییادوکلر صالورغه (یعنی اوزوب یورورگه اوڭغایلی بولسون اوچون، یولنی یوغارتن ییبه‌ررگه). ۶) یاڭا تیمریول شمال طرفدن صالنسه، شهرنڭ لائحه‌سی بوینچه قزان یلغاسی آرقلی یاڭا کوپر صوغارغه هم خیژیتسه دامباسندن اوتکان ییرنده ۋییادوك یاصاتورغه. جنوب طرفدن کیتسه، شهر اداره‌سینڭ و تیمریولی جمعیتینڭ اتفاقلری ایله تییشلی ییرلرگه ۋییادوکلر یاصاتوب قویارغه. ۷) پریستانلرگه کیته‌چك طارماقلرده مال طاشوهم کشی یورتو بهاسی ۋه‌تکه و کاما ایدللری یاننده‌غی هم زیلونی دول وزویه آراسنده‌غی طاریفلردن آرتق بولماسقه کیره‌ك.

شهر اداره‌سی لائحه‌لر توزه‌ر اوچون، مهندس له‌پونه‌لرغه بیرلگان ۲۵ مڭ صوم آقچه‌نڭ ۱۵ مڭن بیرونی صوراغان ایکان. موسکوا-قزان تیمریولی جمعیتی شهرنڭ اول طلبن قبول ایتمه‌گان.

شهر اداره‌سی اوز طرفدن یاڭا تیمر یولنڭ ۋاکزالن هم استانسه‌لرن صالدرور اوچون، کیره‌ك قدر ییرنی بوش بیرورگه هم ۋاکزال شهرگه یاقن ییرگه صالنغان تقدیرده بعض یورط و بنالرنی کوچرورگه طوغری کیلسه، اوز حسابندن کوچرورگه رضالق کورسه‌تکان.

براندمایوروۋه‌یکانین.- گوبیرناطور جنابلری براندمایورۋه‌یکانین‌نی پالیتسه‌نی حقارت قیلغانلغی اوچون، حکمگه بیروحقنده کیگاشور اوچون، شهردوماسینك غیرعادی مجلسن یاصارغه قوشوب، شهراداره‌سینه‌خبر بیبه‌رگان.

مجلس. پالیسه‌میستر جنابلرینك رخصتی ایله سه‌شنبه کون ۱۲نچی آپریلده کوندز ۲ ساعتده محمدجان کریمف یورطنده مفتی سلطانوف حضرتلرینك یوبیلی‌سنه اشتراك ایتو خصوصنده مصلحت مجلسی بولاچق. مذاکره ایدله‌چك مسئله‌لر اوشبولاردر:

۱نچی مفتی سلطانوف جنابلرینك مفتی‌لك خدمتنده ۲۵ یل دوامینی تبریك ایتوب اسمینی دائم قالدررلق شهرقزانده برخیرلی اش وجودکه کیلتورمك.

۲نچی یوبیلی کوننده مفتی حضرتلرینه هدیه‌تسلیم ایتمك، آدریس تقدیم ایتمك هم تیلیغرام یبه‌رمك.

۳نچی هدیه وآدریسنی تقدیم ایته‌ر اوچون قزاندن اوفاغه کشی به‌رمك.

۴نچی برقاریه مذکور اشلرنی تدبیر واجرا قیلور اوچون برهیئت صایلاو.

ملا صادق ایمانقولی.

جمعیت خیریه‌نك جیلیشی.

۸نچی آپریلده جمعه کون «جمعیت خیریهٔ اسلامیه»نك مدیر صادق حضرت ایمانقولی جنابلری تحت ریاستنده عمومی مجلسی بولدی. مجلسده جمعیت اعضالرندن ۸۸ کشی حاضر ایدی. ایلك اوّل اداره رئیسی بدرالدین آپانایف جنابلری اداره اعضالرندن آخوند شرف‌الدین آبیزفنك وفات بولغانلغن اعلام قیلدی وآنك تقدیم ایتووی بوینچه مجلسده قرآن اوقوب، مرحومنك روحینه دعالر قیلدیلر. صوکره ۱۹۱۰نچی یلنك حسابنامه‌سن تصدیق ایتو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلدی. تفتیش کامیسیه‌سینك معروضه‌سنده حسابلرنك درست طابلغانلغی بیان ایتلگان ایدی. حسابنامه هیچ براعتراضسز تصدیق ایتلدی. آندن صوك ۱۹۱۱نچی یلنك واردات ومصارف اسمیته‌سن تعیین ایتوحقنده کیگاشلر بولدی. اداره‌نك بوحقده تقدیم ایتكان معروضه‌سنده وارداتنك‌ده، مصارفنك‌ده ۱۶۶۷۸۶ صوم ۹۵ تیین بولووی تخمین ایتلگان ایدی. جمعیتنك اعانه‌لر بیرو، میتلر دفن قیلو، کاتب وبوخگالتیر طوتو هم شفاخانه‌ی باشقه‌لرنه ۲۰۷۱ صوم، پریبوت کیره‌کلرینه ۳۱۹۶ صوم، دارالعجزه‌گه ۱۳۵۴ صوم ۸۰ تیین هم ولادتخانه‌گه ۸۹۸۵ صوم ۱۵ تیین مصارف طوتوفرض قیلنغان ایدی. بومسئله قارالغان وقتده بعض اعضالر صوکونیده‌غی بالالر پریبوتینك معنوی جهتن اصلاح قیلورغه کیره‌کلگی حقنده سویله‌دیلر. پریبوتنك مکتبنه اوقوب چقغان بالالرنك هیچ برارونغه قبول ایتلمه‌ولرندن شکایت ایتدیلر. بوخصوصده بایتاق مناظره ومباحثه‌دن صوکره مکتبده اوقو اشلرن مکتبلر کامیسیه‌سی آرقلی تیکشرتورگه وآندن صوك بومسئله‌نی جمعیت خیریهٔ اسلامنك عمومی مجلسینه عرض ایته‌رگه قرار بیردیلر. اسمیته اداره طرفندن توزولگانچه تعیین ایتلدی.

جمعیت خیریهٔ اسلامیه مفتی حضرت سلطانوف جنابلرینك ۲۵ یللق طوی بایرام ایتلگان کونده تبریك تیلیگرامی هم آدریس یبه‌رورگه، اگرده روسیه مسلمانلری مفتی حضرتنك نامینه یادکار اولمق اوزره برمؤسسهٔ خیریه آچارغه موفق بولسه‌لر، هر یلنی یوز صوم بیره بارورغه قرار بیردی.

جمعیت اداره‌سی دارالعجزه‌ده‌گی ۱۰ کاراوات اوستینه ینه‌دن ۲نی آرتدرونی معقول کورگان ایدی. جمعیت بواشکه رضالق کورسه‌تدی هم معلمه مشتریبۋا خانمنك معاشلغن آرتدرورغه صوراب بیرگان عریضه بوینچه عمل قیلونی اداره‌گه طابشرورغه قرار بیردی.

مجلسده مدتلری طولوب چقغان اداره اعضالرندن عین‌الدین مؤمنف، وفا عین‌اللین، شاکر آپانایف، کشاف حضرت ترجمانف هم عبدالرحمن موسالیمف اورنینه یاڭا اعضالر صایلاندی. اکثریتنك تله‌وی بوینچه صادق حضرت ایمانقولف ۶۴ آق ۱۰ قارا، احمدگرای اجیمف ۶۲ آق-۱۲ قارا، صلاح‌الدین فیض‌اللین ۶۰ آق-۱۴ قارا، شاکر آپانایف ۶۱-۱۳، ابراهیم ادریسف ۵۵-۱۹، صادق موسین ۵۰-۱۳، فلمان ثابتف ۴۸-۱۴، شرف‌الدین اسماعیلاف ۵۲-۱۰، عبدالکریم سیبیراکوف ۵۰-۱۳ علم‌الدین ابراهیمف ۴۴ آق-۱۹ قاراشار ایله انتخاب ایتلدیلر. آنلرنك بیشسی اداره‌گه اعضا، بیشسی نائب بولوب حساب ایتله‌چکلر. عبدالرحمن موسالیمف ۳۱ آق-۲۷ قارا هم شیخ عطار افندی ایمانایف ۲۹ آق هم ۲۹ قاراشار آلدیلر.

دارالعجزه‌نك پوپیچیتللگینه عبدالله قوشایف وآڭا نائبلقغه صالح میدۋیدف صایلاندی. شول اوق مجلسده تفتیش واعانه کامیسیه‌لرینه اعضالر صایلادیلر.

قزانده بازار بهالری

۹نچی آپریلده

یلقی یالی، قویرق ایله	۷ صوم	— تیین
قوری صغر یوطی	۱۵ «	— «
یچی صغر یوطی	۵ «	— «
قوری باشماق یوطی	۱۴ «	— «
ویتکه بابافه	۳ «	۵۰ «
آیویکه قوری یوطی	۲۵ —	— «
یچی آیویکه یوطی	۱۰ «	— «
بالوی قوری یوطی	۱۶ «	— «
بالوی یچی یوطی	۶ «	— «
سارق تکه‌سی	— «	۷۰ «
ایری سارق روسکی	۱ «	— «
چیرکاسکی سارق	۱ «	۲۰ «
تکه	«	۲۵ «
جال قوری یوطی	۱۰ «	— «
قل قوری یوطی	۲۲ -	۲۴ «
بورصق	۱ «	۵۰ «
بتار	۲ «	— «
بولکی قزل	— «	— «
آص	— «	— «
جاشکه لادنکه	«	— «
موتنی طای	۴ «	— «
آق کومن	«	۶۰ «
قاره کومن	۱ «	۴۰ «
[illegible]	[illegible]	[illegible]
قزیون ایری	۸ «	— «
تازیونی واق قاوریسز	۱۲ «	— «
صوصار	—	— «
... ته‌مکی	۱۹	— «

تورلی سوزلر.

آلبا طارنه ایکی باللی بریلان طاباش، هرباشی آیروچه‌یاتیه‌ایمش.

ناشر ومحرری: احمدهادی مقصودی

گیمنازیه تمام ایتکان باریشنا، کاسسیرشالقغه اورن ازلی هم روس لسانی اوقوتا. مسلمانلر آراسنده اوقتوب کوب تجربه‌لر کورگان.
آدرس اداره‌ده

مسلمانچه یاخشی بله‌طورغان هم کوب یللر تجربه کورگان اوچیتل، روس تلندن درسلر بیره. بولاق بوینده «بیان‌الحق» اداره‌سی اوستنده ۱۱نچی نومیر فاتیرده ماکسیم آرخیپوۋیچ استیپانوف

ДУХИ
О-ДЕ-КОЛОНЪ
Т-ВО
С. И. ЧЕПЕЛЕВЕЦКІЙ СЪ С-МИ
МОСКВА
« آموریز »
اسملی ایسلی مای وآدیکالون، ض . ای . چیپیلیۋیتسکی اوغللری ایله . موسکۋاده

ОДЕКОЛОНЪ
ДУХИ
МЫЛО
ЦИКЛАМЕНЪ
пріятный и продолжительный запахъ.
А. Сіу и К°.
او-ده-کالون
ایسلی مایلر
صابون
« تسیکلامین »
اوزاق صاقلانا
آ- سیئو هم کامپانیه‌طورغان گوزل ایسلی

روسچه تاتارچه بله‌طورغان، عائله‌لی یکت نیندی خدمتکه بولسه‌ده اورن ازلی، چیتکه کیته‌رگه‌ده راضی.
آدریس اداره‌ده.

اوسیه‌ده کیبنده طورو اوچون، روسچه، مسلمانچه بله طورغان ایکی مالای کیره‌ك. پچه‌ن بازارنده عبدالله کیلدیشف‌نك قازلق کیبتنده بلشورگه.

شرقی قازلق کارخانه‌سی
Восточная колбасная
برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ۵۰ تورلیدن قازلق، کالباصا، باصدرما پشکان ویشه‌گان کاپچونی قازلقلار یاۋروپا اصولنده حاضرله‌نمکده‌در. بیك چیستا وبیك اهمیت بیرلوب حفظ صحت‌که موافق روشده حاضرله‌ندگنده، آلوچیلرمزنك ممنون بولونده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده هرتورلی زاکازلر قبول ایته‌مز هم چیتدن صورا اوچیلارغه صومینه ۲۵ تیین زاداتکه‌ یبه‌رگانلرگه نالوژ قیلوب‌ده یباره‌در.
تله‌گان کشیلرگه پریسکورانت بوش یباره‌در.
شعبه‌سی: اوسیه‌ده‌ۋولژسکی هم صامالیوت پریستلری آراسنده.
Казань, Евангелистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

ОСТЕРЕГАТЬСЯ ПОДДѢЛОКЪ и ПОДРАЖАНІЙ.

موزیکالنی ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیف‌اللین قزانده پیانینو، پیلادیك، استیللا، فارتون، سیمفینیون، پولیفون، سیلیستو، آرمون، آریستون وباشقه اوزی اوینی طورغان اوین یاشچیکلری اوچون کاغذ هم قالایدن کیسکان نوتالر حاضرله‌نه‌در زاکاز بیره‌چك کشیلر اوزلرینك اوین یاشچکلرینك اسمن هم آنده اوینی طورغان نوتالرنك اولچه‌ون یبه‌رگه تییش. بهالری دانه‌سی ۲۰ تییندن باشلاب ۵ صومغه قدر.
آدریس:
Казань, Евангелистовская ул., д. Исхака Мавликеева. Музыкальному мастеру Гилязетдину Гайнутдиновичу Сайфуллину

تجربه‌لی اوچیتلنیتسا اورتامکتبلرنك توبه‌ن صنفلرینك پروگراملری بوینچه حاضرلی هم تکرار قیلدره. اوچیتللکه حاضرلی. هیچده اوقی بلمی طورغان کشیلرگه اصول شفاهیه ایله روس تلی اوقتا. قزخاتونلرنی ایولرینه باروب‌ده اوقتا. یامسکوی اورامده اسمولینسف یورتنده اوچنچی نومیره فاتیرده آ. م. ۋایدینوۋا

قزانده پرالومنی اورامده مودنی مانوفاکتورنی مغازین
عین‌الدین مؤمنف‌نك
تقدیم قیلادر هرتورلی یخشی مال‌لار
یعنی صوکنه، تریکا، پلوش، جون ویفك ماتیریه‌لر، کسیه باتیستلر هرتورلی یخشی یفك وپینزنسکی شل‌لر هم بیك کوب ترده پالاص داروشکی آدیال هم اسکاتیرلر، کراوات وماتراص‌لر شولایوق کله‌پوش، فس‌لر هم ایر وخاتونلر اوچون اچترخان چواك‌لری
مذکور مال‌لار توغری بها ایلان یرزاپروص صاتلادر

بلغار
همه نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله پارایله جلتوله. جاعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زورزالده، هروقت مسلمان، روس وترکیه غزیته‌وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آشپشوروچیلر اداره‌سنده بولوب هروقت حفظ صحت‌که موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی مینیرالنی صولو قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰ تییندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷۴۸ حرمتلو مشتریلرمزنك توه‌رو حیه‌لرینی اویغاتوو توه‌سمعیه‌لرینی خوشلاندرور اوچون خصوصی صورتده حاضرلنگان اویون ماشیناسی زالنی تزیین ایته‌در.

یاڭا باصلوب چقدی
تعلیم وتربیه تاریخی و دنیانك فیلوسوفلری
بوکتابده تعلیم وتربیه‌نك تا ایسکی زمانلردن باشلاب قرون اولی قرون وسطی وقرون اخیره‌ده، یقین زمانلرده‌نیندی اوزگارشلرگه اوچراغانلغی؛ بیداغوغیا علمنه خدمت ایتکان عالم وفیلوسوفلرنك ترجمهٔ حاللری ایله تعلیم وتربیه‌ده طوتقان یوللری ونیندی قانونلر وضع ایتکانلکلری بیك آچق ومحاکمه‌لی روشده بیان ایتلگاندر. قزان شیوه‌سنده یازلغاندر. هربر آتا آنا ایله معلم ومعلمه‌لرمزگه بیك کیره‌کلی برکتابدر. ناشرنك اوزنده ومشهور کتابچیلرده صاتله‌در.
ترجم وناشری: عبدالله شناسی
بهاسی: ۳۰ تیین
پوچته ایله ۳۶ تین
کوبلاب زوراسکیدکه زاداتکه‌سز نالوژ یه‌رلی.
ناشرنك آدریسی: Г. Уфа Николаевская ул. № 41 Абдуллѣ Ибрагимову

سوداگرلك باشلانووی ۱۸۶۸ سنه‌ده
تیلیفون نومری ۷۷۱.
عین‌الدین ثابتف
گلاوی اسکلادمز قزانده تیخۋینسکی اورامده اوز یورطمزده.
آتدیلینیه‌مز:
پچه‌ن بازارنده مسجد آستنده
یارمینکه‌لرده:
مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اورگستوزده ۱۲نچی و۱۴نچی نومرلرده. اربده‌گاستینی ره‌تده. بوکلمه، مینزه‌له، بری، اوق، استرلی طاماق، بله‌به‌ی، سمر، چالی وغیرلرده.
Казань, Главный Складъ: Гайнутдину Сабитову.
آدریس:

یرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزاز ۋستاۋکه‌سنده زور آلطون میدال آلدی.
مغازینلرمزده هر وقت ارزان بها ایله صاتلمقده‌در:
جن کنتیل هم یفك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هرتورلی کله پوش، فس هم غالاشلر، چن انجیلی کله‌پوش وۋالفالرده اشلاب بیرورگه زاکاز قبول ایته‌مز.
صومینه ۲۵ تیین زاداتکه یبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوب هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

Редакторъ-Издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ مطبعهٔ کریمیه قزان. Электро-Лито Типографіи Словолитня Т. Д. "Бр. Каримовых" Казань